

Porabje

TEDNIK SLOVENCEV NA MADŽARSKEM Monošter, 25. maja 2017 - Leto XXVII, št. 21



stran 2

«SLOVENCI SO LAHKO VZOR ZA DRUGE NARODNOSTI»



V Sakalauvaj prisekali nauvi gasilci
stran 7



Včiu ga je porabski školnik
stran 5



Še stene vije majo
stran 8

Inda svetek, zdaj pa »mujs«

Inda svejta – kak daleč nazaj se nam že vidijo devetdeseta letja prejšnjoga stoletja – se pravi, potistim, ka se je ustvaurila Slovenka zveza, biti delegat na občnom zbori (közgyűlés) zveze je bila čast, je bilau poštenjé. Skurok je bilo malo žau tistim lidam po naši vasnicaj, v kulturni skupinaj, pri gasilcaj ali športnikaj, steri so nej prišli med delegate pa so nej dobili pozvanje na občni zbor.

Istina, ka so bili tistoga ipa občni zbori samo vsakšo štrto leto, na njij se je vöodaberalo, se je volilo nauvo vodstvo organizacije tö. Den občnoga zbora je bijo skurok kak kakšen svetek, zatok so se lidgé pripravljali nanga. Pripravljali so se s tejm, ka so se svetešnjo oblejkli, dapa pripravljali so se s svojimi guči tö. Istina, ka ji je malo trbelo drejgati, ka naj tapovejo, ka mislijo o deli Slovenske zveze, vej pa – spoj starejši – so nej včujnavčeni bili, ka morajo vöstaniti pred stau lidi, pred puno dvorano pa povedati svoje misli, mogauče kaj skritizirati. Dapa zatok so se vsigdar najšli takši, steri so podali svoje ideje, sterim je nej bilau vseedno, ka se godi med Slovenci v Porabji. Istina, takšni so tö bili, steri so na djilejši tijo bili, potistim so pa mrnjavili, brundali, ka je tau nej dobro pa tisto nej dobro. (Velka človeška – pa porabska – hiba je, ka si dostafart ne vüpamo iz oči v oči povedati, ka po pravici mislimo.)

Nekdenešnji občni zbori so držali skurok cejli den. Z delom smo začnili v soboto v 9.00 vöri, pa največkrat enjali z volitvami kauli druge ali tretje vöre. Zveza je vsigdar prištimala svoje delegate pa ji je pozvala na obed. Obed – pa cejli den občnoga zbora – je služo taumi tö, ka smo se malo pogučavali, bili vküper... Meli smo osebne stike (személyes kapcsolat). Gnesden je ovak. Zatok, ka Slovenska zveza dela po zakoni o družtvaj, mujs mora meti registrirane kotrige pa vsakšo leto občni zbor, steri mora sprejeti plan letnoga dela, lanskoletno bilanco (gazdüvanje) pa letošnji plan za gazdüvanje. Tej občni zbori so zdaj že bole formalni, menje je vsebine (tartalom).

Vejndrik zatok – pa zatok, ka so vsakšo leto – bole težko vküppride potrebno število članov. Nikak tak vögleda, ka je tau več nej svetek, liki samo delo, steroga je mujs opraviti.

Lidgé v organizaciji smo se tö vömenili, prišle so mlajše generacije, stere dajo vekši pomen stikom po interneti, na spleti kak pa osebnim srečanjem. (Sama eške itak tak mislim, ka človeško rejč pa osebne stike ne smejo pa ne morejo vömeniti nej nikšna pisma, nej stau sms-ov pa nej facebook.)

Škoda, ka je vse drugo bole fontoško kak tau, ka smo člani slovenske organizacije, stera za nas – kak pevce, folkloriste, igralce, nogometase itd. – proba vse napraviti, nam nagoditi. Zato – zvün toga, ka delamo v skupinaj, špilamo pri ekipaj – na leto gnauk mi tö leko nagodimo Slovenski zvezi, pa pridemo na njeni velki djilejš. Če razmišlamo kak Slovenci, je tau naša dužnost.

Marijana Sukič

»SLOVENCİ SO LAHKO VZOR ZA DRUGE NARODNOSTI«

22. maja popoldne se je na uradnem obisku v Porabju mudil predsednik madžarskega Parlamenta *László Kövér*. K spoznavanju položaja Slovencev na Madžarskem na terenu sta ga povabila parla-

razvoj Radia Monošter pa direktor *Francek Mukič*.

»Slovence lahko postavimo za vzor drugim narodnostim. Kljub svoji maloštevilčnosti spadajo med najaktivnejše

rodove. Pri tem uživajo podporo madžarske vlade, tako visoki gost. »Madžarska vlada se je po letu 2010 odločno lotila utrditve naroda. Tega pa ni storila le v smislu združitve madžarske etnije preko mejá, temveč tudi s prizadevanjem, naj se vsi člani madžarske politične skupnosti povežejo tudi s svojimi matičnimi narodi.«

Slovenska zagovornica Erika Köleš Kiss se je ves svoj mandat trudila, da bi v Porabje pripeljala predsednika Parlamenta. Slednji meni, da je bila uvedba sistema zagovornikov uspešna. »Narodnostni zagovorniki so bili aktivni. Predlagali so sedem novel zakonov, od teh je štiri državni zbor tudi sprejel. Postavljali so vprašanja vladi, kot smo tega navajeni pri poslancih. In niso zamudili priložnosti, da bi spregovorili v Parlamentu, celo v lastnem jeziku.



Predsednik Kövér si je z zanimanjem ogledal nekaj številčk časopisa Porabje. Ob njem urednica Marijana Sukič in predsednik DSS Martin Ropoš

mentarna zagovornica slovenske narodnosti Erika Köleš Kiss in predsednik Državne slovenske samouprave *Martin Ropoš*.

Program predsednika državnega zbora se je pričel na Gornjem Seniku, in sicer na Slovenski vzorčni kmetiji, kjer je visoki gost v okvirih delovnega kosila lahko spoznal dejavnost Razvojnega agencije Slovenska krajina. Delegacija, ki so jo ob predsedniku sestavljali veleposlanica RS v Budimpešti *mag. Ksenija Škrilec*, generalni konzul RS v Monoštru *dr. Boris Jesih*, namestnica veleposlanice *Metka Lajnšček* ter državni sekretar *Zsolt V. Németh*, je nato obiskala sedež Državne slovenske samouprave, kjer jo je s prizadevanji krovne organizacije seznanil predsednik Ropoš. Obisk se je nadaljeval na DOŠ Jožefa Košiča, kjer so visokega gosta seznanili z razmerami v slovenskem narodnostnem šolstvu, ter v Küharjevi spominski hiši.

Parlamentarni predsednik se je nato odpravil v Sakalovce, kjer mu je županja *Valerija Rogan* med drugim predstavila projekt izgradnje doma za starejše občane. Slovenski program se je zaključil v monoštrskem Slovenskem domu, kjer je delovanje Zveze Slovencev na Madžarskem orisal predsednik *Jože Hirnök*, založniško dejavnost organizacije glavna urednica časopisa Porabje *Marijana Sukič*,

skupnosti, kar se tiče lobiranja, sodelovanja, iskanja partnerstev« - je v kasnejši izjavi izposta-



Predsednika je z delovanjem Radia Monošter seznanil njegov direktor Francek Mukič. Ob sodelavkah radia (Margita Mayer Gašpar, Valerija Kovač in Ančka Braunštein) sta mu prisluhnila tudi slovenska zagovornica Erika Köleš Kiss in novinar Slovenskih utrinkov Dušan Mukič

vil predsednik Parlamenta *László Kövér*. »Svojih idej, predlogov, zahtev in prošenj ne naslavljajo le madžarski oziroma slovenski vladi, temveč so vzpostavili tudi vzorno sodelovanje s pomurskimi Madžari. S skupnimi močmi in z medsebojno podporo si prizadevajo za isti cilj: ostati tukaj Slovenci in na drugi strani meje Madžari.«

Kakor je predsednik Kövér ugotovil, se slovenske organizacije zelo trudijo, da bi slovenska skupnost ohranila svoj jezik, samobitnost in kulturo ter da bi se ta identiteta prenesla tudi na prihajajoče

»Izkoristili so svoje možnosti« - je ocenil *László Kövér*.

Svoj obisk v Porabju je predsednik madžarskega Parlamenta zaključil z ogledom monoštrske baročne cerkve, hkrati pa je s svojim nagovorom tudi odprl tretji čezmejni forum v okviru »Pobude Monošter - Szentgotthárd« v samostanskem poslopju v središču Porabja.

(Na sliki na prvi strani: Visoki gost v družbi slovenske zagovornice in predsednika DSS. Ob njih poslanec območja in državni sekretar za kmetijstvo *Zsolt V. Németh*.)

-dm-

PREDSTAVITEV REZULTATOV PROJEKTA INV

V začetku maja je v dvorani Državne slovenske samouprave na Gornjem Seniku potekala delavnica, na kateri so sodelavke *Inštituta za narodnostna vprašanja iz Ljubljane* (dr. Sonja Novak Lukanovič, dr. Katalin Munda Hirnök in dr. Mojca Medvešek) predvsem učiteljem in vzgojiteljicam predstavile delne rezultate projekta »*Stališča staršev v Porabju do slovenskega jezika oziroma dvo- in večjezičnosti*«, ki so ga izvajale v letu 2016. Prav tako so udeležence seznanile z novim projektom »*Priložnosti in možnosti za ohranjanje oziroma revitalizacijo slovenščine med slovensko manjšinsko skupnostjo v sosednjih državah*«, katerega del se letos izvaja tudi v Porabju.

šolskih otrok, ki obiskujejo 4 porabske narodnostne vrtce in slovensko skupino v Monoštru, je potekalo konec novembra. Razdeljenih je bilo 79 vprašalnikov,

in tudi popolnoma madžarskih družin. Izpostavila bom nekaj ključnih ugotovitev ankete, ob katerih bi se morali zamisliti predvsem načrtovalci narodnostne

virtualnim ekonomskim priložnostim in pomenu učenja jezika zaradi zaposlitve. Eno so besede, drugo pa resnično življenje in iskanje priložnosti za preživljanje družine, ki jih s slovenskim jezikom očitno ni ali jih je zanemarljivo malo. To pa ni neposredna odgovornost šol in vrtcev (ampak tudi vzgojiteljice in učitelji so skoraj vsi prav tako starši). Izpostavila bi še vprašanje, zakaj se po mnenju anketirancev v Porabju starši z otroki doma ne pogovarjajo slovensko/porabsko. Kar 37,3 % jih ni odgovorilo ali je obkrožilo, da ne ve; 29,8 % meni, da starši in mladi slov./porabsko ne znajo in da ni medgeneracijskega prenosa; le 9 % je takih, ki

sledki seveda ne presenečajo. Za konec pa bi komentirala še nekaj podatkov, nad katerimi bi se prav tako bilo potrebno globoko zamisliti. Najprej sta to vprašanja o narodnostni pripadnosti in maternem jeziku anketiranih staršev. Kar 64,2 % izpričuje madžarsko narodnostno pripadnost, 25,4 % madžarsko in slovensko, 3 % niso odgovorili in le 7,5 % je zapisalo slovensko narodnostno pripadnost. 74,6 % vprašanih navaja madžarščino kot materni jezik, 9 % madžarščino in slovenščino, 3 % porabščino in madžarščino, nekaj vprašanih ni odgovorilo, samo 3 % pa so navedli slovenščino kot materinščino. In še podatek, da je družinski jezik



Rezultate projekta so predstavile sodelavke Inštituta za narodnostna vprašanja: (z desne) direktorica dr. Sonja Novak Lukanovič in sodelavki dr. Mojca Medvešek ter dr. Katalin Munda Hirnök

vrnjenih 67, kar je odlična, 84,8-odstotna realizacija. Raziskovalke so vprašalnike

politike tako v Porabju kot v Budimpešti in v Ljubljani. Gremo najprej k pozitivnim ugotovitvam! Iz odgovorov ni čutiti nobenih nasprotovanj, nestrpnosti do narodnosti in ohranjanja jezika, vsi odgovori na temo odnosa do jezika so pozitivni. Na vprašanje, če se staršem zdi učenje slovenskega jezika pomembno za otroka, jih je kar 85,1 % odgovorilo z DA, le 4,5 % jih meni, da NE, 7,5 % jih ne ve, 3 % pa niso odgovorili. Med odgovori na naslednje vprašanje, zakaj menijo, da je znanje slovenskega jezika pomembno, je tudi nekaj zanimivih; največ staršev (35,8 %) meni, da je znanje jezikov vrednota in koristno, skoraj 30 % jih ni odgovorilo, 17,9 % pravi, da je slovenščina jezik družine, sorodnikov, naših krajev; le 11,9 % vprašanim se zdi znanje slovenščine pomembno zaradi bližine meje, zanemarljivim 4,5 % pa se zdi slovenščina pomembna zaradi zaposlitve ali študija. Zadnja dva podatka pa že sodita med skrb zbujajoče in sta hladen tuš toliko opevanemu čezmejnemu sodelovanju,



Seniški učiteljici (z desne) Eva Lazar in Ibolya Neubauer, učitelj asistenti Nino Gumilar, seniška ravnateljica Ildiko Dončec Treiber in učiteljica asistentka Metka Perger

porabsko narečje uporabljajo in ga imajo za živ jezik. Zanimivi so tudi nekateri odgovori odprtega tipa, ki še vedno nakazujejo na določena zgrešena stereotipna prepričanja staršev, da majhnega otroka lahko zmede raba dveh jezikov, da bi v šoli bilo potrebno učiti narečje ali da so žive travme iz preteklosti in ugotovitve, da se nič ne more. Podatkov je še veliko, skoraj vsi pa nakazujejo negativne trende v ohranjanju slovenskega/porabskega jezika in identitete. Tistih, ki na to opozarjamo že dolgo, iz-

v skoraj 80 % samo madžarščina. Posebni komentariji pač niso potrebni...

To je le nekaj poudarkov zanimive raziskave, ki bi jo bilo potrebno predstaviti tudi porabskim odločevalcem v narodnostni politiki in vsem, ki krojijo politiko do Porabja v matični Sloveniji; predstaviti tako, da bo vsak videl v prvi vrsti del lastne odgovornosti za aktualne razmere. Take raziskave povedo veliko, če smo pripravljene videti in slišati, predvsem pa kaj spremeniti.

Valerija Perger



Sakalovska in seniška vzgojiteljica Livia Nemeš in Krista Nagy (na sredini) ter vzgojiteljici asistentki Andreja Serdi Maučec in Romana Trafela

Projekt »*Stališča staršev v Porabju do slovenskega jezika oziroma dvo- in večjezičnosti*«, predvsem pa rezultate, je podrobno predstavila Katalin Munda Hirnök. Raziskovalke so pripravile strukturiran vprašalnik s 16 vprašanji zaprtega in odprtega tipa v slovenskem in madžarskem jeziku. V novembru 2016 je bil vprašalnik predstavljen vzgojiteljicam in učiteljem, potem na osnovi pripomb dopolnjen in popravljen. Anketiranje staršev pred-

analizirale, podrobnejše interpretacije pa lahko pričakujemo v prihodnje.

Iz statističnih podatkov pa smo na delavnici lahko razbrali in se pogovarjali o nekaterih, za skupnost zaskrbljujočih trendih, ki jih vrtec in šola sama gotovo ne moreta zaobrniti v pozitivno smer. Anketa je zajela vse porabske starše, katerih otroci so vključeni v narodnostno predšolsko vzgojo, torej starše najmlajšega roda Porabskih Slovencev, veliko je mešanih zakonov

PREKMURJE

Sočna vilica

Gda sam mala bila, sta v Soboti bile samo dve velki bauti, »Blagovnica« in »Šoping«. Te je té baute prejkl mejla domanja firma Potrošnik. Zdaj té firme nega več, ka jo je »podjo« najbaukši slovenski saused – tak se že duga lejta reklamera – Mercator, steroga je pred tremi lejti küpo rovački Agrokor, steri zdaj velke probleme ma. Samo püstimo zdaj tau. Povedati vam škem neka drugoga.

V tisti cajtaj, gda je ške nej bilou dosta baut, so té bile v centri varaša. Cajt globalizacije je prineso tau, ka so v Soboti ob vsakšoj poštij, stera pela v varaš, kak grbanji po dežji zrasle velke baute. In tak se je življenje preselilo v bautoške centre. In ka napraviti, ka bi lidi pa spravili nazaj v center varaša? V Zavodi za kulturo, turizem in šport so si lani vözbrodili Sočno vilico, festival kulinarike. Pozvali so krčmare, domanje in tüdi iz drugi slovenski krajov. Oni ponüjajo svoje gesti, takše malo ovakšo, ka ga leko pogejš tüdi stoječki. Leko pa si tüdi dojsedeš, vej pa na pločnik (járda) vödenejo lesene stole in stolice. Ka so lidge nej žedni, poskrbijo mali vinari in pivovari.

Sočna vilica so letos prvo paut pripravili 5. majuša, gda je nej bilou najboukše vrejme. Vsi vüpamo, ka de tistiva dva petka v mejseci, steriva ta vse do geseni rezerveraniva za Sočno vilico, lepše vreme in do se sredi varaša lidge ob dobrom gestiji in pitiji leko družili. Te, gda de bole toplo, julija in avgusta, pa do na svoj račun prišli ške ljubitelji dobre muzike. Petki so rezerverani za Soboško poletje, sobote pa za Skrito dvorišče. Na prvom odri se predstavljajo muzičari iz drugi slovenski krajov in tüdi iz tujine, na drugom pa priliko, ka se notpokažejo, dobi jo domanji lidge.

Silva Eöry

Občni zbor Slovenske zveze

19. maja se je v Slovenskem domu v Monoštru odvijal letni redni občni zbor Zveze Slovencev na Madžarskem. Zveza ima 122 registriranih članov, ob 16.00 uri je bilo prisotnih 32 članov, zato je sekretarka zveze Biserka Bajzek ugotovila, da je občni zbor nesklepčen in ga je ponovno sklicala za ob pol petih. Po pravilniku je ponovno sklican občni zbor sklepčen, ne glede na število udeležencev. Tako je občni zbor – ki mu je predsedovala sekretarka ZSM Biserka Bajzek – začel z delom ob pol petih. Med gosti je pozdravila slovensko zagovornico v madžarskem parlamentu Eriko Köleš Kiss in generalnega konzula dr. Borisa Jesiha.

Po opravljenih administrativnih nalogah je navzoče pozdravil generalni konzul R Slovenije dr. Boris Jesih, ki je povdaril, da SLOvenija spoštuje delo Zveze Slovencev na Madžarskem, stoji ji ob strani že 26 let. Obenem je opozoril, da »svet stoji na mladih«, zato je potrebno poskrbeti za pomladek, ki bo nadaljeval z delom organizacije.

Pod prvo točko dnevnega reda je predsednik ZSM Jože Hirnök poročal o vsebinskem delu Slovenske zveze od zadnjega občnega zbora. (Po odločitvi predsedstva ZSM bomo objavili njegovo poročilo v eni od naslednjih številčk časopisa. Občni zbor je sprejel poročilo o delovanju zveze,

la vse obvesnosti poročanja do državnih organov, zato je komisija predlagala, naj občni zbor sprejme bilanco ter poslovne rezultate ZSM.

V drugem delu občnega zbora so člani sprejeli načrt dela in proračuna za leto 2017.

Občni zbor je potem prisluhnil slovenski zagovornici Eriki Köleš Kiss, ki je govorila o svojem delu in o načinu dela v madžarskem parlamentu. Pojasnila je tudi nekaj nepravilnih informacij o podpori baročni cerkvi v Monoštru in je poudarila, da vsota (več kot 530 milijonov forintov) ne gre iz namenskega denarja za narodnosti, temveč iz postavke, ki je namenjena cerkvi in verskemu življenju. Zanimivo je bilo prisluhniti vso zgodbo, kako ji je uspelo dobiti podporo za obnovo monoštrske cerkve.

Slovenska zagovornica je izpostavila, da se kot slovenska skupnost nimamo česa sramovati in da bi morali biti bolj ponosni na dosežene rezultate.

Marijana Sukič



Delovno predsedstvo občnega zbora: (z leve) predsednik ZSM Jože Hirnök, sekretarka ZSM in obenem predsednica občnega zbora Gyöngyi Bajzek in računovodkinja, obenem zapisnikarka Brigita Korpič

kakor tudi poročilo o delovanju Nadzorne komisije ZSM, ki je ugotovila, da je Zveza Slovencev na Madžarskem v poslovnem letu 2016 svoje dejavnosti opravljala skladno s Statutom in je izpolnjeva-

UTRINKI PRAZNOVANJA MATERINSKEGA DNE NA DOŠ J. KOŠIČA NA G. SENIKU

Danes tvoj je dan, zato podarim ti:

nekaj, kar ti je všeč,

nekaj, kar imaš rada,

nekaj, kar si si vedno želela,

nekaj, kar te bo razveselilo,

nekaj, česar ne boš pozabila.

Učenci DOŠ Jožefa Košiča na Gornjem Seniku so ob mentorstvu svojih učiteljev pripravili prekrasne programe svojim mamicam in babicam ob minulem materinskem dnevu. V njihovih otroških srcih se je čutila ogromna zahvala, ki so jo učenci izrazili z besedami, s plesom, petjem in seveda z ogromnim objemom in darovanim cvetjem. Marsikateri mamicam ali babicam je ob tem na lice pritekla solza sreče. Tudi takrat, ko so govorili ali peli slovensko.



Učenci 4. razreda so mamicam in babicam izročili rože.



Učenci 1. in 3. razreda so mamicam in babicam tudi zaplesali.

Besedilo: Nino Gumilar

Slike: Gabriella Labricz, Ibohya Neubauer

Evgen Emri - predsednik Združenja ZZB za vrednote NOB Murska Sobota

VČIU GA JE PORABSKI ŠKOLNIK

V naši novinaj ste že večkrat leko šteli o tom, ka na začetki sprtoletja na monoštrski cintor pride več lidi iz Slovenije. Na grob partizana, komandira Prekmurske čete Alojza Škrjanca-Mirka, steri je mrau



Evgen Emri in rusoški veleposlanik Doku Zavgajev

21. marca 1945, je letos prišlo več kak sedemdeset članov Združenja ZZB za vrednote NOB, stere v Murski Soboti vodi Evgen Emri.

»Naša organizacija je naslednica Osvobodilne fronte. Izhaja iz druge svetovne bojne. Do 1990. leta je tau bila, kak smo te pravli, družbenopolitična organizacija, zdaj pa smo samostojna, domoljubna in nepridobitna organizacija, v stero so vključeni nej samo borci in drugi udeleženci narodnoosvobodilnoga in protifašističnega boja, tej zdaj ške samo malo živé, liki tudi drugi lidge, steri mamu pozitiven odnos do narodnoosvobodilnoga boja v cajti druge svetovne bojne.« je prva raztolmačo sogovornik in povedo, ka so na Mirkov grob duga lejta odile menše delegacije, zdaj pa jih vsakšo leto pride več: »Leko povejmo, ka je tau najbolje severovzhodni grob slovenskoga partizana. Veseli smo, ka držina Hirnök tak lepau skrbi za njega.«

Mama Evgena Emrija je Rusinja - o tom malo več kesnej - zatau je bila njegova želja, ka bi se vrejdzeli tudi grobovi rusoški sodakov na monoštrskom cintori:

»Tau je malo žmetno bilou zrikatati. Probo sam prejk rusoškoga veleposlaništva v Ljubljani, pa je nej šlau. Gé pa v Ljubljani tudi eden center Rusija-Slovenija, četak na kratko povem, steroga je vodo Rifat Pateev. Z njim sva se poznala in on je te ednauk mejseca majuša, gda se pred soboškim spomenikom zmage furt polagajo venci, pripelo enoga predstavnika podobnoga centra iz Budimpešte. Tak so te potistom oni zrikatili, ka so se spomenik in grobovi okauli 400 rusoški sodakov v Monoštri vrejdzeli.«

Evgen Emri se je naraudo v cajti

druge svetovne bojne v Dajčlandi. Tam sta se spoznala njegov prekmurski oča Jožef in rusoška mati Zinaida: »Držina moje mame je bila bogata. V varaši Jaroslav, steri je v evropskon



Mama Zinaida - tretja s prave strani - v družbi sošolk v Leningradi

tali Rusije, leži 250 kilometrov severovzhodno od Moskve, so meli eno velko krčmo, pauleg toga pa ške pekaraj. Tau je bilou približno tak velko, kak je soboški hotel Zvezda.« Zidina ške gnesden stogi, v njoj je zdaj policija. 1924. leta, gda je bila v Rusiji denacionalizacija, jim je komunistična vlast vse tau kraj vzela, tak ka so te šli živet k žlati

v Leningrad, znamo, ka je tau zdaj Sankt Peterburg. Gda so se v Sovjetski zvezi pripravljali na bojno, se je mama kak študentka včila za tau, ka bi leko kak bolničarka šla pomagat sodakom. Gda se je 1941. leta s cugom pelala na fronto, so jih Nemci zgrabili in odpelali v Dajčland. »Tam



Držina Emri - Evgen prvi z leve

se je z mojim očom, on je že pred bojno v Dajčlandi delo kak tišlar, v delovnom taborišči spoznala.

Ges sam se tam, pauleg Stuttarta, tudi naraudo. Včasi po bojni smo 1945. leta prišli domau v Prekmurje. Prva smo v Soboti živeli. Mama je rusoški gezik včila na gimnaziji. 1953. leta pa so nas te, po tistom, ka se je Tito svado s Stalinom, preselili v Kipšince, gé je te cigansko deco včila. Mene pa je včiu Jože Koleč, steri je v cajti informbiroja iz Porabja

pribežo v Prekmurje. Moren povedati, ka je biu oster škonik,« je povedo Evgen Emri in cujda, ka so z rusoško žlato vseeno furt meli dobre stike, dostakrat so šli tudi eni k drugomi na obisk: »Mama se je s svojim bratom včasi po bojni srečala v zbirnom taborišči v Dresdeni, gé je on te biu komandant rusoški sodakov v tom varaši. En tau žlate je živo v Moskvi, eni tudi v Kijevi, v Harkovi, pa v Murmanski in tak tadale. Leko povem, ka so v Rusiji po bojni meli več kak mi, dobro so živeli. Trno sam biu veseli, gda so nam pakete pošilali. Splojena teta, stera je nej dece mela, nam je vsakši mesec pošilala špile pa cukre in druge slatkarije.«

1963. leta so se

Emrijovi - pauleg mame in oča pa našoga sogovornika ške njegoviva brata Igor in Jože - leko preselili nazaj v Mursko Soboto. Po tistom, ka je zgotovo gimnazijo, je Evgen šau študerat v Ljubljano, na politično šaulo - tau je gnesden Fakulteta za družbene vede -, gé je biu sošolec tudi s takšimi, ka so bili te že visiki slovenski politiki in so študerali ob deli. Čiglij je po konci študija steu ostati v Ljubljani, ga je komunistična partija poslala nazaj v Prekmurje, za strokovnoga sekretara. Neka cajta je včiu tudi na gimnaziji, po tistom pa je za eno leto šau v Titov rojstni kraj Kumrovec na Rovaškom, gé je včiu na politični šauli, stero je mejla partija. Po tistom je v Murski Soboti, gé si je ustvaro tudi držino, duga leta vodo Medobčinsko študijsko središče. Zdjaj, gda je že v penziji, dosta cajta ponuča za delo v borčevski organizaciji, trno rad pa se družji tudi z vnukicama in vnukom.

*Silva Eöry
Kejpi: osebni arhiv*

ŽELEZNA ŽUPANIJA

Nauvi zakon za ograjo

V Železni županiji je pri nas v Porabju največ divjačine (divjadi), tau je vejn zato, ka dosta gošč mamu, dosta njiv pa ogradov je pa nutzaraškeno. Prvin, gda so še skur vse njive delali pa sonžete kosili, to nej bilau baukše, te se je divjačina zavolo meje (drauta) sé vlejkla. Tam je malo lüstva odlo pa djagardje so to nej smeli samo tak strejlati skrak pri meji. Zavolo toga, ka so ji v Jugoslaviji pa v Avstriji pri meji strejlali, so živali pobejgnile k nam. Pavri so najprvin samo strašila vöklali na njive pa se tak branili, gda tau več nej valalo, te so pikasti draut vöpotegnili pa konzervne doboze so gorzvezali. Velko delo je bilau pa en čas je valalo. Potistim je lüstvo svoje njive z električnim pastirom branilo, aj divje svinje, srne pa dijeleni dola ne pogejo pauva. Samo divjačina je to nej naura, ja pa nej so gorprišli, kak trbej tak prejkskočiti, aj nji elektrika ne strausi. Tak ka pavri so dve možnosti meli: ali so enjali z gazdüvanjom ali so pa redno ograjo naredli kauli njiv, ka je nej bilau fal. Tau je zato drago delo, ka redne sojé moraš meti, tak dve mejterske, pa spleteni draut. Če človek vse vküpzračuna, telko ranč ne pripauva, kak tau vse košta. Dapa mi Slovenci smo vsigdar delavni bili pa trplivi, pa svoje njive smo te etak leko obranili. Tau je šlau do gnesden, zato ka zdaj je nakak tau vönajšo, ka potejm samo tak leko stoj njivo ali ograd zaogrđi, če prosi pa dobi dovoljenje. Tau je zato smejšno, ka tau dovoljenje Županijski lovski zavod vödava, od tistoga organa moramo dovoljenje prostiti, čidna divjačina nam kvar napravi. Tau je tašo, kak če bi sausedova krava mojo šalato dolapogejla, pa bi mena tau pravo, ka samo tak leko ogradec zagradim pa obranim svojo šalato, če mi tau on dopisti. Če brezi tauga napravim ograjo, pa njegva »krava« nede mogla do moje šalate, te me še dobro poštrafajo. Malo je zato smejšno, nej?

Karči Holec

OD SLOVENIJE...

Erjavec obiskal Berlin

Zunanji minister Karl Erjavec se je v Berlinu srečal z nemškim kolegom Sigmarjem Gabrielom. Sodelovanje sta ocenila kot odlično in izrazila zadovoljstvo nad 25. leti diplomatskih odnosov med državama. Ministra sta v oceni gospodarskega sodelovanja poudarila, da blagovna menjava med državama stalno narašča, tako da bo skupna blagovna menjava kmalu presegla deset milijard evrov. Čeprav Nemčija ostaja najpomembnejša slovenska gospodarska partnerica, sta se ministra strinjala, da obstaja vrsta možnosti za nadaljevanje in poglobitev gospodarskega sodelovanja ter dodatne naložbe nemških podjetij v slovensko gospodarstvo. Vodji slovenske in nemške diplomacije sta se pogovarjala tudi o prihodnosti Evropske unije ter o brexitu.

Evropska komisija izboljšala gospodarsko napoved za Slovenijo

Evropska komisija je izboljšala gospodarsko napoved za Slovenijo, saj ji za letos napoveduje 3,3-odstotno rast, za prihodnje leto pa 3,1-odstotno. Slovenija je z več kot triodstotno rastjo v tem in prihodnjem letu po bruseljski napovedi občutno nad povprečjem držav evrskega območja in EU. Gospodarsko rast v Sloveniji poganjajo predvsem zasebna poraba in naložbe. Razmere na trgu dela se izboljšujejo, kar krepi domače povpraševanje. Boljša je tudi bruseljska napoved glede slovenskega javnofinančnega primanjkljaja. Za letos komisija Sloveniji napoveduje 1,4-odstotnega, za prihodnje leto pa 1,2-odstotnega, medtem ko ji je februarja napovedala 1,7-odstotnega oziroma 1,4-odstotnega. Primanjkljaj bo tako ostal precej pod tremi odstotki BDP, kar kot zgornjo dovoljeno mejo določajo evropska proračunska pravila.

»Če sam ne bi ustvarjal, bi težko izobrazeval druge«

V eni od naših prejšnjih števil smo poročali o odprtju likovne razstave v Slovenskem domu iz del, nastalih na »Ex tempore« Mozirski gaj. Slike

»Ex tempore« Mozirski gaj ima kar lepo tradicijo, ki jo gojimo že 22 let. Začeli smo z namenom, da populariziramo likovno umetnost v svoji



Jure Repenšek je imel pred leti samostojno razstavo v Slovenskem domu

je v Monošter pripeljal umetniški ustvarjalec in likovni pedagog Jure Repenšek iz Mozirja, mi pa smo ga povabili pred mikrofona, da z nami deli nekaj svojih misli.

-Na današnjem odprtju razstave ste zapeli štirje moški, in sicer slovenske ljudske pesmi. Kdo so ti pevci, kaj prepevate?

»Mozirski koledniki smo nastali približno pred 15. leti z namenom, da osvežimo staro ljudsko navado koledovanja od hiše do hiše v času treh kraljev. To smo sami domači fantje, moji prijatelji in tudi moji sinovi in bratje. Nekakšna pisana paleta pevcev, ki smo že tudi prej peli in smo šli od hiše do hiše z veselim oznanilom o Kristusovem rojstvu. Potem pa smo začeli vaditi bolj ubrano petje in to je že kar nekaj let, da skupaj prepevamo.«

-Mozirje pa ni znano le po svojih kolednikih, že daljše obdobje se tam prirejajo srečanja »ex tempore«, oziroma »hitrega slikanja na odprtem terenu«.

občini. Do tedaj tovrstnih prireditev ni bilo. »Ex tempore« pa je začel s privabljanjem različnih umetnikov tako iz Slovenije kakor iz zamejstva, z avstrijske Koroške, iz Bene-



Tako je likovnik in pedagog iz Mozirja upodobil rojstvo

je, Trsta in drugod. Danes, ko smo tukaj v Porabju, bi seveda izrazil željo, da bi kdaj gostili tudi umetnike iz te zamejske pokrajine.«

-Kako pa se sicer odločate, koga povabiti?

»Mi vabimo umetnike predvsem po osebnem poznavanju. Da vemo, kdo so, kaj ustvarjajo, ali so taki, ki sodijo v naše okolje. Namen »ex tem-

Pri slovenski maši molili tudi za mir

Na peto velikonočno nedeljo (14. maja) je bila v monoštrski župnijski cerkvi slovenska sveta maša, ki jo je daroval vikar za narodne skupnosti soboške škofije Franc Režonja. Verniki so



molili za to, da bi dal nebeški oče vsem narodom mir, ki korenini v ljubezni in pravičnosti.

Na koncu maše so vernike seznanili, da bo naslednja slovenska maša v Monoštru v septembru, pri njej se bodo zahvalili za božjo milost zadnjega desetletja, saj so se prav pred desetimi leti začele služiti slovenske maše v srcu Porabja.

L. R. Horváth

pora« je seveda družiti umetnike, se izobrazevati likovno in širiti likovno kulturo tudi med krajani. Zato je atelje vedno odprt.«

-Ali so umetniki po tematiki ali tehniki omejeni?

»Kot izhodišče je Mozirski gaj, to je čudovit park, s katerim se lahko ponašamo v slovenskem in širšem prostoru. Ta park pomeni tudi inspiracijo za umetnike, da nekako iz teh cvetličnih aranžmajev in rastlinja črpajo ideje. Ne smemo pa pozabiti na staro trško jedro in čudovit zvonik v Mozirju. To je tisto, kar daje navdih.«

-Kako naj si predstavljamo te štiri dneve - od srede do sobote v septembru -, kadar se ta srečanja odvijajo?

»Vsak prinese s seboj svoje ideje, svoja spoznanja, svoj način umetniškega ustvarjanja, potem pa se drug od drugega učimo, pravzaprav se družimo. Umetnikom pokažemo tudi našo občino, naše turistične in naravne znamenitosti. Kaj dobrega pojemo, kaj dobrega popijemo, kot se spodobi za umetnike. Potem pa nastajajo čudovite umetni-

ne, ki si jih radi ogledajo tako domačini kakor šolarji.«

-Delate kot učitelj likovne vzgoje na gornjegrajski osnovni šoli. Ali lahko učence v tej digitalni dobi še privlači likovna umetnost?

»Mislim, da se vedno krči prostor za te ideje, za likovno umetnost. Preveč smo pod vplivom elektronskih medijev, zato peša naša domišljija in peša domišljija naših otrok. Treba pa se je truditi, v današnjem svetu je treba biti iznajdljiv. Pokazati otrokom nove materiale, nova likovna izrazna sredstva, tako da so tudi oni nad tem navdušeni. Seveda pa če tega ne delaš s srcem, ni uspeha. Mislim pa, da mi to v tej dolgi delovni dobi dobro uspeva.«

-Kaj vas trenutno najbolj zaposluje? Kaj ustvarjate?

»Zadnjih skoraj 15 let me navdušuje ikonopisje, pisanje podob po bizantinskem slogu. Je pa to bolj kot večšina, ne toliko posebna umetniška veja. Zelo pa me veseli in privlači tudi grafika. Če sam ne bi ustvarjal, bi težko prepričeval druge in jih izobrazeval.«

-dm-

V Sakalauvcaj prisegli nauvi gasilci

Na začetki majuša (4. maj) ma svoj den sv. Florjan, steri je patron gasilcov. Kauli toga dneva majo gasilci v Sakalauvcaj zdaj že več lejt sveto mešo, pri steroy se spominajo na pokojne gasilce pa hvalo dajo, ka leko opravljajo svojo delo.

pod vodstvom Elizabete Petres Schrei. Škoda, ka zvün ništérni pesmi ranč Očenašanej bilau slovenski.

Po meši sta goste, gasilce pa vernike pozdravila predsednik Gasilskoga društva Sakalovci Ištvan Majczan in poveljnik Norbert Nagy. Obadva



Sakalauvski gasilci pri meši

Letos je bila meša za gasilce 14. majuša, gda so se že kauli pau desete vöre zbirali domanji gasilci pa njini gos-

sta gučala o tom, ka sta leko na ednom tali ogenj pa voda trno koristniva, dapa če se obrneta prauti lidam, leko



Prisega nauvi gasilcov

tje iz Domanjševce (občina Šalovci) pred kulturnim domom. Do cerkve so z njimi stapali drugi gostje tō, med njimi slovenska zagovornica v vogrskom parlamenti Erika Köleš Kiss, župan občine Šalovci Iztok Fartek, domanja županja Valerija Rogan, predsednica sakalovske slovenske samouprave Lilla Fasching pa ništérni člani samouprav.

Mešo je služo župnik Tibor Tóth, spejvali so vernicke

napravita katastrofe, ka uničita vse, ka so si lidgé stvaurili. Zatok gasilci opravljajo plemenito (nemes) delo, gda rešüvlejo lidi pa njino imetje, gda pomagajo lidam v nevolaj.

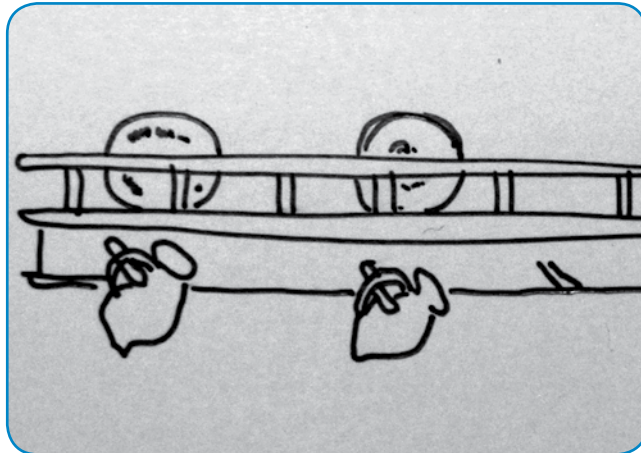
Obred se je zaključo s prisego nauvi gasilcov, v gasilske vrste so staučili trgé mladi podje iz Sakalauvec: Krištof Varga, Csaba Vajda pa Dávid Horváth.

M. Sukič
Foto: J. Vágner

V künji inda in gnes (20)

Sklejdnejek - sklednik - tálas

Inda je sklejdnejek viso na steni. Spodkar je emo klüke, na štere so obešavali vrče. Vrkar pa so gordejvali lepau pofarbane sklejece. Sklejdnejek je tō leko biu lepau z raužami pofarbani. Ništérni so meli dva sklejdnejeka v kauti nad stolicama pri stauli. Sledkar so posaude v kredence dejvali, šteri so nakli stali kak omarge. V



tistom tali kredence, šteri je emo glažojno pa se je skaus vidlo, so meli kakšne lejpe posaude pa posance.

Gnesnaden so v künji omarge na dva tala. Eden tau je gorobešeni na steno, drügi tau pa nakli stogi. V gorobešenom tali so tō takšne dveri, skauz šteri se vidijo lejpe posaude.

Marija Kozar

Sporazum o sodelovanju med prostovoljnima gasilskima društvoma



14. maja sta Prostovoljno gasilsko društvo Sakalovci, ki deluje že 123 let, in Prostovoljno gasilsko društvo Domanjševci podpisali Sporazum o dolgoročnem sodelovanju. S strani sakalovskih gasilcev sta pogodbo podpisala predsednik Ištvan Majczan in poveljnik Norbert Nagy, s strani Domanjševcev predsednik Franc Kranjec in poveljnik Dušan Orban. Namen sporazuma, ki je napisan v obeh jezikih, je poglobitev strokovnih in prijateljskih stikov med dvema društvoma.

Društvi sta se dogovorili, da bosta imeli septembra skupne vaje v Sloveniji.

L.R. Horváth
Foto: PGD Sakalovci

... DO MADŽARSKE

44 odstotkov volivcev je za Orbána

Inštitut Nézőpont (zorni kot) že od leta 2015 meri sistematično, komu bi volivci zaupali vlogo premieja. Po zadnjem sondiranju volivcev (raziskavo so opravili na vzorcu 1000 ljudi) so ugotovili, da sedanji premier Viktor Orbán še nikoli ni imel tako močne podpore kot prav zdaj, ko bi mu zaupalo 44 odstotkov volivcev. Leta 2015 ga je podpiralo samo 32 odstotkov. Na drugem mestu je predsednik desničarske stranke Jobbik, Gábor Vona, ki bi mu zaupalo 11 odstotkov volivcev, tretja je Bernadett Szel, sopredsednica stranke LMP, ki jo podpira 8 odstotkov ljudi. Bivši premier Ferenc Gyurcsány bi dobil le 6 odstotkov glasov, njegov nasprotnik na levi strani, kandidat socialistov László Botka še manj, 5 odstotkov. Raziskava je pokazala tudi to, da so volivci Viktorja Orbána zelo disciplinirani, kajti 95 odstotkov simpatizerjev njegove stranke bi volilo kandidata lastne stranke. Ne velja to za socialiste, ki so zelo razdeljeni, saj bi manj kot polovica (44 %) podprla lastnega kandidata. 33 odstotkov socialistov bi dalo svoj glas bivšemu premieru Gyurcsányu, ki je predsednik druge stranke, Demokratične koalicije.

Socialisti bojkotirajo medije

Predsedstvo stranke socialistov je prejšnji ponedeljek sprejelo sklep o bojkotu vladnih medijev, ki jih je imenovalo za tovarne laži. Kot so rekli, ne morejo preprečiti, da bi se novinarji teh medijev udeleževali njihovih tiskovnih konferenc, le odgovarjali jim ne bodo na vprašanja. Na seznamu bojkotiranih medijev so Echo-tv, prvi in drugi program madžarske televizije, nekaj spletnih časopisov, kot sta Origo ali 888.hu ter tudi nekaj klasičnih časopisov, med njimi Magyar Hírlap ali Ripost. Tudi na drugi strani medijske krajine se je zgodilo v zadnjem času nekaj grdih primerov; svetnik, član vladne stranke, je tudi konkretno sramotil opozicijsko novinarko, bilo je nekaj groženj opozicijskim novinarjem.

Še stene vüje majo

Cejlo Porabje sem že nutrazo-podo, z dosta lidami sem se pogovarjao, dapa tašo, ka dva brata od ednoga očo pa edne materé dvaujefele ime (primek) mata, sem še nikdar nej srečo. K taumi je petdvajsti lejt trbelo, aj tau zvejm, dapa tau je v tejm smejšno, ka dja nijja dobro poznam, pa tau sem itak nej znau. Gda sem Karčija Žökša gorpoisko v Števanovci, sem spoj nej znau, ka va se od tau-ga pogučavala, istina, tau sem tō nej znau, ka z njim mo se pogučavo. Kak vsigdar, zdaj sem tō samo v avto vseu pa sem se pelo, vej nekakoga že najdem. Gda sem se že skur vō iz vesi pelo proto Verice, te sem zagledno Karčina, brž sem stano, nej ka bi mi vujšo, pa sva se že v künji pogučavala.

- *Karči, ti si z Verice, zdaj v Števanovci živeš, dapa kak sta se vi doma po iži zvali?*

»Nas so doma na Verici tak zvali, ka Djirejšini, mati je iz Otkovec bejla od Djürovini, oča je bejo doma, njega so tak zvali, zato smo tau ime dobili. Mene so tōj v Števanovci, kama sem zido ram, prvin bola starejši večkrat tak zvali, ka Djirejšin, dapa zdaj že bola samo po imeni, ka Žöks (Zsöksz).«

- *Dja sem do tejsa mau tak mislo, ka ti se tak pišeš, ka Žöks (Zsöks)?*

»Tau je pravica, ka oča je emo enga brata, on se je tak zvau, ka Žöks, oča pa Žöks, pa tau je še na grobi tak goranapisano, zato ka obadva sta že pokojniva. Tau ne vej, kak se je zgaudilo, dapa nika so tazaprajli, naaupek napisali. Dapa tau je najbola smejšno, ka pri mana

pa pri brata je ranč tak, zato ka dja sem Zsöksz (Žöks), mlajši brat pa že Žöks zove. Tak ka zaman sva praviva brata, itak se ovak zovéva. Dvej sestre, ka še mam, tistadvej dobro mata napisano menje (primek), tak ka samo mojsoga so zaprajli.«

- *Dobro je bilau na Verici živeti?*



Karči se piše Žöks (Zsöksz), njegov brat Pišti pa Žöks (Zsöks)

»Dobro je bilau tam gorarasti, pa gde indrik bi goraraso, če sem se že ta naraudo. Če bi nej dobro bilau, pa bi dobro moglo biti. Na Verico sem odo v šaulo, v Števanovce sem odo v šaulo, gda sem go vōzopodo, te se pa v Sombotel ušo se za zidara včit.«

- *Potejn si pa že tak rutjivo, nej?*

»Te še nej, dja sem te rutjivo, gda sem 23 lejt star bejo. Mena je najbaukše potistim šlau, ka sem se meštarijo vōnavčo pa dočas, ka sem nej rutjivo, zato ka dočas sem leko lango po svejti. Sam se bejo, nejsem emo družino, nejsem emo brigo, tak ka dobri pa lejpi časi so bili. Te sem v KTSZ-i delo, dobro sem slüžo, ka mi je falilo, nika nej. Gda sem že rutjivo, potistim se je že vrag skazo. Istina, sprvoga, gda sem v Budimpešti bejo, tam mi je dobro šlau, baukše sem slüžo, kak gda sem delo. Zato ka pri

munkásszázada (delavski stotniji) sem bejo brigadvezetō (vodja skupine). Sledkar, gda sem na Mezötür prišo, tam je že živanjsko bilau, tam nas je v ednoj iži 70 spalo, uše je bilau kak v pekli, zato ka graubica bejla. Postele so od okna do okna bile, tak ka dvera si kumaj leko zapro. Dja sem srečo emo, zato ka edno leto pa en mejsac sem samo sodak bejo. Zato ka gda sem dja sodačko slōjžo, te so znižali leto pa pau na edno leto. Te je tam velka stejska bejla pa nas so te pistili domau, aj drügi leko prejdejo. Vejš, kakšno veseldje je bilau tau za nas, vse smo po lufti skakali.«

- *Gda si domau prišo, potistim si se oženo?*

»Te eške nej, samo za dvejsa leta, istina te sva že zato vküper živela z ženauv. Tak ka vseedno bilau, če sem se oženo ali nej. Edno leto sva doma pri moji starišaj bila, pa te čas smo tū v Števanovci tau kučo gorzozidali. Leko povejm, ka skur cejlo kučo sem vse sam delo, ka so mi pomagali, tau je zidanje bilau, vpucanje, kak spodkar tak vrkar, sem vse sam delo.«

- *Kak tau, ka si sé v Števanovce prišo, pa si nej na Verici austo?*

»Na tau ti nika ne vej, prajti, gnauk sva si tak zmislila, pa sva tōj zidala. Vejn telko je tōj baukše, ka vse je bola skrak, istina, ka je pošcija tō skrak, dapa k tauma sem se že vcujzejo.«

- *Ti si vsigdar delo kak zidar, dapa dvajsti lejt nazaj si še od mene prejkvzejo, ka si novine Vas Népe noso. Tau še gnesden delaš?*

»Še je nosim, dočas mo zdravdje emo. Vej, ka gda sem je začno nositi, te za novine za eden mejsac 225 forintov trbelo plačati, zdaj pa kauli 3200 koštajo. Dja rad nosim novine, vsakši den zvün nedele v šestoj vōri je začnem talati pa tak do ausme zgotauvim, Mena je dobro, dja nejmam sile, zato ka inan ne odim

delat, prejk deset lejt sem že v invalidnoj penziji (rokkant nyugdíjas).«

- *Kelko mlajšov maš?*

»Enga sina pa dvejsa (h)čeri mam, sin pa edna hčerka sta oženjena, ena je še doma. Sin je v Óriszentpétri, hčerka pa v Wieni.«

- *Samo ram mate tū ali grünt ste tū vcuj küpli?*



Zdavanjski kejp iz osemdeseti lejt

»Ne vej, kak velkoga grünta nega, dapa njivo smo meli, ka smo delali, dapa zdaj že tazanjana, samo eden mali ogradec delamo. V njem telko pripauvamo, ka nam za tōjnjno trbej. Tak mislim, ka je zdaj že vsepovsedik tak, velke njive že niške ne dela, vsikši samo za svoj tau.«

- *Zazranka rano novine vōznošiš, potistim si pa fraj. Ka delaš cejli den doma?*

»Tōj vanej na terasi na tau stauca sedim pa gledam kauli vrat, dapa dosta tak ne vidiš, zato ka tōj spodkar niže nas je tō vse zaraškeno. Televizijo zadvečerek gledam, dapa samo tašo gledam, ka name briga, bola tašo, gde se strej-

lajo.«

- *Zdravje maš?*

»Rauka pa nauga ma fejsa bolita, dapa zazranka zato dola dem v krčmau pa te tam posanco vina špricnem pa tau malo nika pomaga. Doma tō mam, dapa v krčmej baukše spadne, zato ka človek malo leko pripovejda. Istina, tau je bola samo prvin bilau, zdaj že nega tašoga lüstva, kak je prvin bilau. Prvin nas je dola k staula vselo pet, šest pa deset, pa smo malo pili pa pripovejali. Zdaj več nega lüstva pa nega taši, s sterimi bi leko pripovejdo. Tak ka posanco vina spijem pa se spucam domau. Tōj doma mam zdaj ednoga dobrog mladoga sauseda, istina, on v krčmau trno tō ne odi. Dapa zato

dobro, ka so oni dola tōjipili te ram, pa nej kakšni v tihinci. Istina, mena bi tau tō dobro bilau, če bi kakšna mlada ženska sama bila, če je ranč iz Pešta, zato ka dja sem tō cejli den sam doma.«

- *Vejsa etak si rokkant (invalid), ka bi pa te s tew bilau, cejlak bi te nanikoj djala. Po mojem baukše je teba, če tōj na terasi tak lopau sam tasediš cejli den, spoj pa zato, če žena Vali bi zvejdla, te bi te z meklauv dobro naribala.*

»Tau bi tak trbelo delati, aj niške ne zvej, dapa tašo v vesi tak nej mogauče, zato ka kak pravijo, tōj še stene vüje majo.«

Karči Holec

porabje.hu

Slovenske zgodovinske pripovedjst - 21.

Prvi deset lejt v vküpnom rosagi

Po konci prve svetovne bojne je avstro-ogrska monarhija vrazmo spadnila. Južni Slavi iz Monarhije so 29. oktobra 1918 vözglasili Državo Slovencev, Hrvatov in Srbov, štero je pelo Narodni svet (Nemzeti Tanács) v Zagrebi s slovenskim predsednikom *Antonom Korošcom*. V Ljubljani je delala Narodna vlada, grajnca med nekdešnjimi deželami pa so zgübile znamenje. Vlada se je dosta spravljala s tem, ka aj bi sodake nazaj s fronte pripelala. Če rejsan je Država SHS živejla samo malo več kak eden mejsac, so na Slovenskom gratali vsi kancelaji pa šaule slovenski. Toga rosaga pa so na tihinskom nej pripoznali, nej je emo djenu zamerkanu



Aleksander Karađorđević je biu po prvoj svetovnoj bojni oprvin regent, sledik pa krau vküpnoga rosaga južni Slavov

grajnc. Grato je na zemlej monarhije, štera je zgübila bojno, zatok se je njegva sodačija nej smejla biti prauti zmagovalkam (gyóztések). Italija je naglo prihajala naprej pa k sebi djemala zemlaju, štero so ji obečali v »Londonskom pakti«. Taljane je pri Vrhniki (blüzi Ljubljane) stavila eške samo srbska sodačija. Slovenski sodacke pa so več dosegnili na söveri: po akcijaj generala *Rudolfa Maistra* so za Slovence dobro grajnco potegnili na Štajerskom, na Koroškom pa je slovenska vojska držala vekši tau zemlé do Drave. Novembra 1918 so se začnili pogučavati o združitvi Kralstva Srbije, Kralstva Črne gore ino Države SHS. Najvekšo rejč je mejla Srbija kak najbolje krepki rosag ino članica »antante«. Najoprvin so k srbskomi kralstvu priklüčili Čnoro, sledik pa eške Vojvodino (eden tau Vogrske - Vajdaság).

Visika srbska politika vküper s kisnejšim kralom *Aleksandrom Karađorđevićem* je cejli proces gledala kak povekšanje Srbije. O vküpnom rosagi aj bi odlaučila ustavodajna skupščina (alkotmányozó országyűlés), štero bi vödebralo lüstvo na volitvaj (válasz-

samo deželna, štera je bila vcejlak pod Beogradom. Glavno rejč v kralestvi je emo krau Aleksander. Mauč so centralizerali v glavnom varašiu navoga rosaga, v Beogradi. Nej so se spravljali z večféle navadami, štere so v nauvo državo pripelali večféle narodi. Krajine iz nekdešnje Avstrije so bile bole moderne, kak na priliko tiste z Vogrskoga. Eške Črna gora pa Srbija sta meli ovaško ekonomsko pa kulturno tradicijo. Najbole tazaostanjene so bile krajine, štere so do leta 1912 slišale k Osmanskomi cesarstvu. Žmetno je bilau napraviti vküpne zakone za telko ovaški dežel. Najbole krepka srbska partija, Narodna radikalna stranka (NRS), je dala največ predsednikov vlade, zatok so meli v rosagi Srbi največšo mauč. V Jugoslovanskoj demokratskoj stranki (JDS) so bili liberalci s cejloga kralstva, med njimi Slovenci. Komunistična partija Jugoslavije je vsikdar krepša gratala po spremembaj v Rusiji, Socialistična stranka Jugoslavije pa je ranč tak delala za baukši žitek delavcov v rosagi. Hrvati so meli svojo Hrvško kmečko stranko, Slovenci Slovensko ljudsko stranko, v Bosniji je delovala Jugoslovanska muslimanska organizacija.

V ustavodajno skupščino je prišlo največ politikov iz NRS in JDS. Ustavo (alkotmány) Kraljevine SHS so vözglasili 28. junija 1921, ka je biu srbski narodni svetek »Vidov den«. Zatok go zovemo »vidovdanska ustava«. S tauv ustavov je daubo krau eške več moči, leko je vküp pazvo pa vrazmo spüsto parlament, biu je prvi clovek v sodačiji, višise uradnike je sam imenuvo. Kraljevino SHS so raztalali na 33 »oblasti« (krajn) pa tak zbrisali stare grajnca. Nej je bila mogauča združitev po narodnosti, vej so pa steli, ka aj bi Srbi meli v vsikšoj oblasti večino. Slovenski tau Kraljevine SHS je emo

delüvali zvekšoga v srbskom geziki, v slovenskom tali pa so po kancelajaj ino šaulaj nücali slovensko rejč. V rosagi so dvaje féle pisali, z latinicov ino cirilicov, Slovincem pa je bilau žmetno, vej so pa težko šteli cirilske litere. Srbi, Hrvati ino Slovenci so bili prej tri plemena (törzsek) vküpnoga jugoslovanskoga naroda. Čnoro, Bošnjakov ali Makedoncov so nej pripoznali, cuj k srbskomi narodi so je računali. Sploj malo narodnostni pravíc so meli Nemci, Madžari, Albanci, Slovaki ino drüge narodnosti. Cajt od vidovdanske ustave do diktature leta 1929 je biu eden sami čas z več parlamentarnimi partijami. Na gausti so držali volitve, eške bole na gausti so se minjavale vlade. Najvekša

stranka v rosagi, Narodna radikalna stranka, je bila krepka med srbskov većinov. Hrvška kmečka stranka je želejla federalizem ino vekšo avtonomijo, njenoga predsednika *Stjepana Radića* pa je vleti 1928 v parlamentu dojstrliu srbski poslanec *Puniša Račić*. Zavolo toga so Hrvati eške bole prauti centraliziranomi rosagi bili. Muslimanski Bošnjaki so podpérali Jugoslovansko muslimansko organizacijo, ko-



Na ljubljanskom Kongresnom trgi so svetili nauvo Državo SHS (29. oktober 1918)

muništarge so pa organizerali teroristične akcije, zatok so je leta 1921 dojzapovödali. Kralstvo je melo sploj dosta farbpolitično, kulturno ino vörsko. Mladoma rosagi je bilau žmetno s sausedami tö, Italija je stejla s kem več zemlé dobiti na račun južni Slavov. Madžarska je nej bila zadovolna s trianonskim mérom, zavolo šteroga je dosta njeni krajn dobila Kraljevina SHS tö. Ta se je prauti Vaugrom povezala s Českoslovaškov in Romanoskov v »malo antanto«. Politične krize v rosagi so pripelale do toga, ka je krau 6. januara 1929 razpüsto parlament. Gratala je diktatura, država pa je dobila nauvo ime: »Kraljevina Jugoslavija«.

-dm-

Nove knjige

ZBORNİK SIGNAL - ZNAK 2016/2017

Signal - Znak je že uveljavljena dvojezična slovensko-nemška revija Slovenk in Slovencev na avstrijskem Štajerskem. Publikacijo izdaja Kulturno društvo Člen 7 za avstrijsko Štajersko - Pavlova hiša, ureja pa predsednica društva mag. Suzanne Weitlaner. Vsebina je povezana z narodnostno skupnostjo, čezmejnimi sodelovanjem in tudi z vsebinsko širše zastavljenimi prispevki.

Urednica Suzanne Weitlaner v nagovoru bralkam in bralcem zagotavlja, da bodo v zborniku našli veliko zanimivih člankov. Naštevata tudi pomembnejše dogodke v Pavlovi hiši v Potrni in v Slovenski čitalnici v Gradcu ter vsebinske poudarke v publikaciji, tudi o ohranjanju slovenščine v Porabju, o sodelovanju z Gornjo Radgono, s Slovenci v Italiji in stikih s Slovenci na Švedskem. V Signalu so objavljene številne fotografije in likovne reprodukcije. Na koncu zbornika je podan pregled vseh aktivnosti v Pavlovi hiši in v Gradcu in reči je treba, da jih ni bilo malo in da so bile odlično obiskane.

Prvi članek *Od različnosti k enotnosti* je napisal Martin Lissiač iz Trsta. Zanima ga vprašanje, kakšna je slovenska država danes in zapiše: »Dejstvo je, da je Slovincem uspel pravi zgodovinski podvig, ko so se dokopali do lastne države.« Navaja besede tržaškega pesnika Miroslava Košute: »Preveč strupa je v političnih obračunavanjih, preveč blatenja in izigravanja, pa vendar smo pred dvajsetimi leti premogli drugačno strpnost: ob visokem skupnem cilju smo bili enotni v različnosti.« Kritičen je tudi do razmer med Slovenci v Italiji in izpostavlja pomen sodelovanja s Slovenijo. *Avstrija in Slovenija kot najboljši sosedi - Odnosi med državama pa tudi med prebivalci so po slovenski osamosvojitvi večkratno napredovali* je naslovljen prispevek novinar Boris Jaušovec. Osrednjo pozornost posveča čezmejnemu sodelovanju pa tudi gospodarskim stikom med državama. O slikarju Adolfu Pirschu, rojenem v belokranjskem Gradcu, (ki je študiral in ustvarjal v avstrijskem Gradcu), pišeta Damijan Movrin (*Evropska biografija: Njegova domovina in izvor*) in umetnostna zgodovinarica Gudrun Danzer (*Iz Gradca v Gradec*), njuni razpravi pa ilustrirajo številne reprodukcije izvrstnih



umetnikovih likovnih del.

Tekst *Meje in prihodnost* je Olga Flor napisala ob razstavi *Inženirke oblikujejo prihodnost*, ki je bila v Pavlovi hiši. Tudi članek Darinke Kozinc se navezuje na razstavo *Aleksandrinke*, v Pavlovi hiši. Študijo *Propaganda, vohunjenje in sabotaža - Prva svetovna vojna in vloga uglednih štajerskih Slovencev med južnimi Slovani v emigraciji* je napisal Martin Moll. Nekaj fotografij objavlja Thomas Raggam, ki je za napoved napisal zanimive misli: »Stric Luis je umrl. Za njim je ostala hiša, ki je po vsem sodeč prevzela njegov osebni značaj: je preprosta, verna, sama.

In lepa. Tudi hiše nekega dne ne bo več. Ostanajo samo spomini in sanje.« Marija Valentina Kravanja objavlja pesmi v nemškem, slovenskem in italijanskem jeziku. Uvodna je posvečena Soči: »Zgodba Soče/ je zgodba/ vsakega posameznika//.

Strokovno ekskurzijo v Pavlovo hišo opisuje Alexandra Kofler. V projektni skupini, ki je raziskovala ob meji, so sodelovali udeleženci s Češke, iz Nemčije, s Poljske, Hrvaške in Španije. Gornjeradgonsko društvo za dvig kakovosti življenja *Tenzin* predstavlja Mojca Muhič, medtem ko Valerija Perger piše o *Narodnostnem šolstvu v Porabju na Madžarskem* in položaju slovenskega jezika v njem. Navaja uspehe, novosti in tudi pomanjkljivosti v porabskem narodnostnem izobraževanju. Valerija Perger piše tudi o pomenu vsezamejskega srečanja učiteljev (*Pletenje vencev sodelovanja*), ki je bilo v Porabju in Prekmurju. Članek *Slovenci na Švedskem* je napisal Dejan Valentinčič in uvodoma izpostavi, da je bila ta država najbolj zaželjena pri priseljencih zaradi svoje odprtosti. Na Švedskem deluje tudi Slovensko društvo *Simon Gregorčič*. Na nekaj manj kot petdesetih straneh je Leto 2016 v in okoli Pavlove hiše v slikah (in tudi besedah).

Tudi v tokratnem Signalu je obilica zanimivega branja in informacije o vsebinsko pomembnih dogodkih, ki jih organizira Kulturno društvo Člen 7 za avstrijsko Štajersko. To so, denimo, gostovanja uglednih slovenskih književnikov v Gradcu in razstave v Potrni, recimo o *Aleksandrinkah*.

Ernest Ružič

SERDICA-OCINJE:

**SPOMIN NA
»MALI MONOŠTER«**

Kako se zgodovina ponavlja! Ni zbledel spomin na »Monoštrsko bitko« leta 1664, ko je

Murski Soboti je bilo leta 1955 spominsko obeležje odstranjeno. Toda leta 1995 so aktivisti



bila Raba neke vrste »frontna črta« in spomladi leta 1945 se je ponovila, kajti »frontna črta« je tedaj med umikajočo se nemško vojsko pred Rdečo armado potekala kar precej časa od Monoštra proti jugu do Radgone ob reki Muri.

Tedaj, pred koncem 2. svetovne vojne, je ob pomoči enot III. ukrajinske fronte pod poveljstvom maršala Rdeče armade Fjodora Ivanoviča Tolbuhina skrajno levo oziroma južno krilo njegove fronte sodelovalo pri osvobajanju Vojvodine in po zavzetju celotne Madžarske je prišlo na vrsto Prekmurje. Vse do reke Mure in rečice Kučnice ter Rabe so v drugi polovici marca 1945 prišle enote 84. in 113. pehotne divizije, 61. in 73. pehotne gardijske divizije iz sestava 57. armade tedanje sovjetske Rdeče armade. Za frontno črto Radgona - Ženavci je v krajih Serdica in Ocince, v današnji Občini Rogašovci na Goričkem v Prekmurju, bila tedaj organizirana vojaška bolnica za vojake in oficirje iz sestava 113. pehotne divizije in 73. gardske divizije Rdeče armade. Ranjenci sami in tudi domačini so jo poznali pod imenom »Mali Monošter«. V bližini te bolnice naj bi zakopali okrog 140 umrlih vojakov in oficirjev, ki so jim postavili spominsko obeležje. Po prekopu pokojnih na pokopališče v

domačega turističnega društva ohranjeno spominsko obeležje postavili na prejšnje mesto in leta 2005 je bilo obeležje s skupnim prispevkom Občine Rogašovci, Fundacije Franc Rozman Stane, Veleposlaništva Ruske federacije in nekaterih posameznikov obnovljeno. Letos pa je Občina Rogašovci okolje spominskega obeležja uredila povsem na novo.

Pri tem obeležju je vsako leto spominska slovesnost in tako je bilo tudi letos 7. maja. Udeležili so se ga predstavniki krajevnih združenj ZZB za vrednote NOB Rogašovci, Puncinci, Bodonci, Murska Sobotna in Radenci s praporščaki, Policijskega veteranskega društva Sever in Združenja veteranov vojne za Slovenijo 1991, nagovor pa je imel tajnik Krajevne organizacije ZZB za vrednote NOB Rogašovci Milan Gaber. V kulturnem programu je zapel trio Društva upokojencev Rogašovci, recitala sta osnovnošolca Ana Benkič in Sebastjan Gomboc, slavnostni govornik pa je bil župan Občine Rogašovci Edvard Mihalič. Le-ta je skupaj z vodjem konzularnega oddelka Veleposlaništva Ruske federacije v Ljubljani, Aleksejem Abramovim, položil venec k spominskemu obeležju.

Besedilo in fotografija: Filip Matko Ficko


**SPORED SLOVENSkih
TELEVIZIJSKIH PROGRAMOV**
**OD 26. MAJA
DO 1. JUNIJA**
PETEK, 26.05.2017, I. spored TVS

5.55 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 11.15 Slovenski magazin, 11.50 Ugriznimo znanost, oddaja o znanosti, 12.20 Nagelj, japonska nadaljevanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Tarča, Globus, Točka preloma, 15.20 Mostovi - Hidak, oddaja TV Lendava, 16.05 Duhovni utrip, 16.25 Profil, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Alpe-Donava-Jadran, 17.55 Novice, 18.00 Infodrom, tednik za otroke in mlade, 18.10 Pujsa Pepa: Ribnik, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Pozdrav iz Bohinja, pozdrav iz Alp, razvedrilna oddaja, 21.25 Med valovi, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 23.05 Sum, ameriški film, 0.55 Profil, 1.20 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.45 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.40 Info-kanal

PETEK, 26.05.2017, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.50 To bo moj poklic: Dimnikar, 9.30 Bleščica, oddaja o modi, 10.15 Sledi: Karel Verstovšek (1871-1923), politični oče slovenske univerze, dokumentarna oddaja, 11.00 Hišica v preriji (III.): Pošast iz Walnut Grova, ameriška nadaljevanka, 11.45 Halo TV, 12.35 Dobro jutro, 14.55 Dober dan, 15.35 Migaj raje z nami, oddaja za razgibano življenje, 16.05 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja, 16.35 Na vrtu, izobraževalno-svetovalna oddaja, 17.00 Hišica v preriji (III.): Spomladi na pot, ameriška nadaljevanka, 18.00 Halo TV, 18.55 Otroški program: Op! 20.05 Hector in iskanje sreče, koprodukcijski film, 22.00 Ukane po kanadsko: Glasba, razvedrilna oddaja, 22.25 Ukane po kanadsko: Delo, razvedrilna oddaja, 22.50 Polnočni klub, 0.10 Svetovni popotnik: Po sledih umetnikov na Rivieri, 1.05 Derren Brown: Ukane, 2.00 Glasbeni spoti, 3.00 Zabavni kanal, 5.25 Glasbeni spoti

SOBOTA, 27.05.2017, I. spored TVS

5.55 Kultura, Odmevi, 7.00 Otroški program: Op! 10.45 Vina sveta, razvedrilno potopisno kulturna oddaja, 11.40 Tednik, 12.40 NaGlas! 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja, 13.50 Na vrtu, izobraževalno-svetovalna oddaja, 14.20 Ambienti, 15.05 Sanje o prihodnosti: Glasba prihodnosti, francoska dokumentarna serija, 16.00 Od blizu, pogovorna oddaja z Vesno Milek, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Neverjetna živalska čutila: Zaznavanje pod vodo, češko-ameriška dokumentarna serija, 17.45 Taksi, kviz z Jožetom, 18.00 Pregreha brez greha, kuharska oddaja, 18.30 Ozare, 18.40 Kalimero: Luč, kamera, zmeda, risanka, 19.00 Dnevnik, Utrip, Šport, Vreme, 20.00 Kdo bi vedel, zabavni kviz, 21.15 Bučke, satirično informativna oddaja, 21.45 Poročila, Šport, Vreme, 22.20 Borgman, koprodukcijski film, 0.15 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.45 Dnevnik, Utrip, Šport, Vreme, 1.35 Info-kanal

SOBOTA, 27.05.2017, II. spored TVS

6.30 10 domačih, 7.00 Najboljše jutro, 9.25 Dober dan, 10.35 TV poroka 2017, 11.25 Hišica v preriji (III.): Spomladi na pot, ameriška nadaljevanka, 12.30 Nagelj, japonska nadaljevanka, 14.00 Med valovi, 14.30 Šport in špas, 15.10 Slovenija danes, 16.10 50 let Hale Tivoli, dokumentarni film, 17.30 Hišica v preriji (III.): Spomladi na pot, ameriška nadaljevanka, 18.20 Ukane po kanadsko, razvedrilna oddaja, 19.15 Infodrom, tednik za otroke in mlade, 19.30 Osvežilna fronta: Sprejemni izpiti, oddaja za mladostnike, 20.05 Jane Eyre, angleško-ameriški film, 22.00 Zvezdana, 22.50 Aritmija, 23.25 Aritmični koncert - Zircus, 0.25 Bleščica, oddaja o modi, 1.00 Glasbeni spoti, 2.00 Zabavni kanal, 5.05 Glasbeni spoti, 6.10 Aritmija,

NEDELJA, 28.05.2017, I. spored TVS

7.00 Živ žav, otroški program, 10.10 Nabriti detektivi: Nevarnosti na spletu, nemška otroška nanizanka, 10.40 Priluhnjimo tišini, izobraževalna oddaja, 11.20 Ozare, 11.25 Obzorja duha, 12.00 Ljudje in zemlja, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 Pozdrav iz Bohinja, pozdrav iz Alp, razvedrilna oddaja, 15.00 Čarokuhinja pri atu: Vipavska dolina, 15.15 Modna hiša Velvet (I.): Kraljičina noč, španska nadaljevanka, 16.45 Kino Fokus, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Med valovi, 17.45 Charlatan Magnifique, dokumentarni film o Magnificu, 18.40 Dinotačke:

Kar se je majalo, risanka, 19.00 Dnevnik, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 20.05 To so gadi, slovenski film, 21.45 Intervju: dr. Janez Juhant, 22.30 Poročila, Šport, Vreme, 23.00 Kadar se sloni tepejo, ameriška dokumentarna oddaja, 0.30 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.55 Dnevnik, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 1.50 Info-kanal

NEDELJA, 28.05.2017, II. spored TVS

6.45 Duhovni utrip, 7.00 Posebna ponudba, izobraževalno-svetovalna oddaja, 7.50 Glasbena matineja, 9.35 Neverjetna živalska čutila: Zaznavanje pod vodo, češko-ameriška dokumentarna serija, 10.15 Avtomobilnost, 10.50 Žogarija, 11.20 Hišica v preriji (III.): Spomladi na pot, ameriška nadaljevanka, 12.10 Nagelj, japonska nadaljevanka, 13.40 Franja, igrano dokumentarni film z zvočnim opisom za slepe in slabovidne, 15.30 Zvezdana, 16.30 Ambienti, 17.20 Hišica v preriji (III.): Fred, ameriška nadaljevanka, 18.20 XXIII. Generacije znanosti ZRC SAZU, 19.05 Z glasbo in s plesom, 19.50 Žrebanje Lota, 20.00 Sanje o prihodnosti: Energija prihodnosti, francoska dokumentarna serija, 20.55 Glasovi strahu: Najbolj črna med črnimi ovci, koprodukcijska serija, 21.25 Časnik, hrvaška nadaljevanka, 22.20 Bučke, satirično informativna oddaja, 22.45 Scott in Bailey (IV.), angleška nadaljevanka, 23.40 Glasbeni spoti, 0.40 Zabavni kanal, 5.20 Glasbeni spoti

PONEDELJEK, 29.05.2017, I. spored TVS

5.55 Utrip, Zrcalo tedna, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.15 Pregreha brez greha, kuharska oddaja, 11.00 10 domačih, 11.40 NaGlas!, 12.20 Nagelj, japonska nadaljevanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Sveto in svet: 65 let tednika Družina, 14.25 Osmi dan, 15.00 Dober dan, Koroška, 15.35 Fircbologi: O krekerjih, neandertalcih in spretnih jadralskih, mozaična oddaja za otroke, 16.00 Z glasbo in s plesom: Koroška poje, 16.25 Profil, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Osvežilna fronta: Razkritje, oddaja za mladostnike, 17.55 Novice, 18.00 Mulčki: Dan s Snoopyjem, risanka, 18.05 Svet živali: Kondor Koni, risanka, 18.10 Vila Mila: Vsi potrebujemo poljubčke, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Tednik, 21.00 Studio city, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 23.05 Umetnost igre, 23.40 Glasbeni večer, 0.50 Profil, 1.15 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.40 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.35 Info-kanal

PONEDELJEK, 29.05.2017, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.30 To bo moj poklic: Čevljar, 9.15 Tretja generacija, dokumentarni film, 10.20 Hišica v preriji (III.): Fred, ameriška nadaljevanka, 11.20 Dobro jutro, 14.00 Polnočni klub: Zaljubljeni v življenje, 15.25 Ljudje in zemlja, 16.30 Avtomobilnost, 17.00 Hišica v preriji (III.): Nasilneži, ameriška nadaljevanka, 18.00 Halo TV, 18.55 Otroški program: Op! 20.00 Svetovni popotnik: Najlepše avstralske pohodne poti, 20.55 Goljufija (I.), danska nadaljevanka, 22.00 Gverilci, slovenski TV-film, 23.10 Prihajamo v miru, francosko-avstrijska dokumentarna oddaja, 1.05 Glasbeni spoti 2.05 Zabavni kanal, 5.25 Glasbeni spoti

TOREK, 30.05.2017, I. spored TVS

5.40 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 11.15 Na vrtu, izobraževalno-svetovalna oddaja, 11.40 Obzorja duha: Ples z vozičkom, 12.20 Nagelj, japonska nadaljevanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Studio city, 14.40 Village Folk - Ljudje podeželja: Mladi grški kmetje, izobraževalno-dokumentarna serija, 15.00 Kanape - Kanapé, oddaja TV Lendava, 15.30 Otroški program: Op! 16.30 Po Sloveniji, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Posebna ponudba, izobraževalno-svetovalna oddaja, 17.55 Novice, 18.05 Poldi: Dan, ko se je Poldi pomanjšal, risanka, 18.10 Niko: Čistilna akcija, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Iz pozabe (II.), angleška nadaljevanka, 20.55 Bila so Titova mesta, dokumentarni film, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 23.05 Pričevalci: Marjan Grum in France Himmelreich, dokumentarna oddaja, 0.30 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.55 Po Sloveniji, 1.20 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.15 Info-kanal

TOREK, 30.05.2017, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 9.00 To bo moj poklic: Čevljar, 9.45 Šport in špas, 10.30 Utrinek - zgodbe priseljencev: Migrantski otroci iz Caminija, izobraževalno-svetovalna oddaja, 11.00 Hišica v preriji (III.): Nasilneži, ameriška nadaljevanka, 11.45 Halo TV, 12.35 Dobro jutro, 14.35 Dober dan, 15.20 Kdo bi vedel, zabavni kviz, 16.40 Hišica v preriji (III.): Na lovu, ameriška nadaljevanka, 18.00 Halo TV, 18.55 Otroški program: Op! 20.00 Komarji - najnevarnejša živalska vrsta, francoska dokumentarna oddaja, 20.55 Prava ideja: Bogomir Gajser, 21.35 Derren Brown: Ukane: Kako uginiti, kaj je na sliki?, 22.30 Andaluzijski pes, francoski nemi film, 22.50 Zlata doba, francoski film, 0.00 Glasbeni spoti, 1.05 Zabavni kanal, 5.25 Glasbeni spoti

SREDA, 31.05.2017, I. spored TVS

5.40 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 11.15 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja, 11.45 Umetnost igre, 12.20 Nagelj, japonska nadaljevanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Intervju, 14.35 Duhovni utrip, 15.00 Mostovi - Hidak, oddaja TV Lendava, 15.30 Male sive celice: III. OŠ Celje in OŠ Ljudski vrt Ptuj, kviz, 16.30 Po Sloveniji, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Turbulenca, izobraževalno-svetovalna oddaja 17.55 Novice, 18.05 Čarli in Lola: Res se grozno slabo počutim, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.05 Film tedna: Velike oči, ameriški film, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 23.05 Dediščina Pabla Picassa, francoska dokumentarna oddaja, 1.05 Turbulenca, izobraževalno-svetovalna oddaja, 1.45 Dnevnik Slovencev v Italiji, 2.10 Po Sloveniji, 2.35 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 3.25 Info-kanal

SREDA, 31.05.2017, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.40 Kanape - Kanapé, oddaja TV Lendava, 9.25 To bo moj poklic: Slikopleskar-črkoslikar, 10.10 10 domačih, 11.00 Hišica v preriji (III.): Na lovu, ameriška nadaljevanka, 12.25 Halo TV, 13.15 Dobro jutro, 15.45 Dober dan, 16.30 Prava ideja: Bogomir Gajser, 17.00 Hišica v preriji (III.): Snežni metež, ameriška nadaljevanka, 18.00 Halo TV, 18.55 Otroški program: Op! 19.45 Žrebanje Lota, 20.00 Nogomet - pokal Slovenije: Domžale: Olimpija, finale, 22.35 Bleščica, oddaja o modi, 23.15 PopSop, 23.50 Pankrti, Nč se ne premakne, koncert, 1.20 Glasbeni spoti, 2.20 Nogomet - pokal Slovenije: Domžale: Olimpija, finale, 4.05 Zabavni kanal, 5.25 Glasbeni spoti

ČETRTEK, 01.06.2017, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 11.20 Turbulenca, izobraževalno-svetovalna oddaja, 12.20 Nagelj, japonska nadaljevanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Bila so Titova mesta, 2. del, dokumentarni film, 14.25 Slovenci v Italiji, 15.00 Težišče - Súlypont, oddaja TV Lendava, 15.30 Svetovni popotnik: Najlepše avstralske pohodne poti, 16.30 Po Sloveniji, oddaja TV Maribor, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Ugriznimo znanost, oddaja o znanosti, 17.55 Novice, 18.00 Utrinek, 18.05 Zu: Zujeve zgrade in nezgode s fotoaparatom, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Tarča, Globus, Točka preloma, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 23.05 Osmi dan, 23.40 Sveto in svet, 0.40 Ugriznimo znanost, oddaja o znanosti, 1.05 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.30 Po Sloveniji, oddaja TV Maribor, 1.55 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.50 Info-kanal

ČETRTEK, 01.06.2017, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.25 To bo moj poklic: Slikopleskar-črkoslikar, 9.05 Žogarija, 9.50 Med valovi, 10.30 Kino Fokus, 11.00 Hišica v preriji (III.): Snežni metež, ameriška nadaljevanka, 11.45 Halo TV, 12.50 Dobro jutro, 15.55 Posebna ponudba, izobraževalno-svetovalna oddaja, 16.30 Neverjetna živalska čutila: Zaznavanje pod vodo, češko-ameriška dokumentarna serija, 17.00 Hišica v preriji (III.): Izginulo dekletce, ameriška nadaljevanka, 18.00 Halo TV, 18.55 Otroški program: Op! 20.00 Vina sveta, razvedrilno potopisno kulturna oddaja, 20.55 Avtomobilnost, 21.25 Ambienti, 22.00 Paranoja, koprodukcijski barvni film, 23.45 Slovenska jazz scena, 1.00 Glasbeni spoti, 2.05 Zabavni kanal, 5.25 Glasbeni spoti

VABILO MEGHÍVÓ



Vabimo Vas,
da se udeležite našega programa
in skupaj preživimo prijeten dan.

Töltsünk el együtt egy kellemes délutánt!

Zveza Slovencev na Madžarskem

Vas prisrčno vabi na

PORABSKI DAN

z II. Mednarodnim

festivalom plesa - LIPAFEST,

ki bo v soboto, 10. junija 2017

na dvorišču Slovenskega kulturnega

in informativnega centra v Monoštru.

A Magyarországi Szlovének Szövetsége

tisztelettel meghívja Önt

a RÁBA-MENTI SZLOVÉN NAPRA és

a II. LIPAFEST - Nemzetközi

táncfesztiválra,

melyre 2017. június 10-én (szombaton)

a Szlovén Kulturális és Információs Központ

udvarán kerül sor.

Program:

14.15 Povorka nastopajočih skupin
(po ulicah Hunyadi in Jókai)

15.00 Kulturni program
Porabskega dneva v sotoru,
podelitev priznanja »Za Porabje«

Nastopajoči:

- AFS France Marolt (Slovenija)
- FS "Doina Atudului" (Romunija)
- FS PARTIUM in PSD PRESIDANCE
Monošter (Madžarska)

18.00 Pogostitev za goste srečanja

19.00 Koncert skupine ORLEK

Dodatni programi:

- učenje slovenskih plesov
- ogled monoštrske bitke
l. 1664 na digitalni reliefni mizi
s slovensko razlago v muzeju Avgusta Pavla
(od 15. do 18. ure)
- napihljiva igrala za otroke, poslikava obraza

Program:

14.15 Fellépő csoportok felvonulása
(Hunyadi út és Jókai út)

15.00 A Rába-menti Nap
kulturális programja a sátorban,
„Rába-vidékért” díj átadása

Fellépők:

- France Marolt akadémiai néptáncsoport (Szlovénia)
- "Doina Atudului" néptáncgyűttes (Románia)
- PARTIUM táncgyűttes és a
PRESIDANCE TSE Szentgotthárd

18.00 Vendéglátás a meghívott vendégek részére

19.00 ORLEK zenekar koncertje

Szabadon választható programok:

- táncház: szlovén néptáncok lépéseinek elsajátítása
- az 1664-es szentgotthárdi csata
digitális terepasztal megtekintése a
Pável Ágoston Múzeumban
Szentgotthárdon (15 -18. óráig)
- ugrálóvár, arcfestés gyerekeknek

PRIJAVITE SE LAHKO // JELENTKEZÉS: DO 1. junija 2017

NA GORNJEM SENIKU
Alojz Hanžek: 06-20-381-9268,
06-94-434-160

V SAKALOVCIH
Lilla Fasching: 06-30-329-84-64

V MONOŠTRU
Klara Fodor: 06-30-396-5381

V MOSONMAGYARÓVÁRÚ
Vendel Bočkor: 06-20-492-2142

NA DOLNJEM SENIKU
Erika Glanz: 06-94-434-106

V SLOVENSKI VESI
Gabor Bartakovič: 06-30-631-5166

V ŠTEVANOVCIH
Laci Domjan: 06-30-413-3797

V BUDIMPEŠTI
Agota Kallay: 06-70-903-5465

VERICA-RITTKAROVCI
Feri Ropoš: 06-30-908-6830

NA ZVEZI SLOVENCEV
NA MADŽARSKEM
06-94-380-208,
06-94-552-596

V ANDOVCIH
Karel Holec: 06-20-255-7895

V SOMBOTELU
Marija Kozar: 06-30-4952-687

Autobusa bosta peljala z
Gornjega Senika in Verice-
-Ritkarovci ob 13.00 uri.

Porabje

TEDNIK
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek
Založnik:
Zveza Slovencev na Madžarskem
Za založnika:
Jože Hirnök

Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič
Naslov založnika in uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1.;
tel.: 94/380-767;
e-mail: porabje@gmail.com
ISSN 1218-7062

Tisk:
TISKARNA DIGITALNI TISK D.O.O.
Lendavska 1; 9000 Murska Sobotá; Slovenija

Časopis izhaja z denarno pomočjo Ministrstva za
človeške vire (EMMI) ter Urada RS za Slovence v
zamejstvu in po svetu.
Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za
Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 EUR
ali 52 USD.

Številka bančnega računa: HU75
11747068 20019127 00000000,
SWIFT koda: OTPVHUHB